

Dato: 26.08.2010
Vår ref.: MILEIN 10/3825-8
Arkivkode: 010
Løpenum: 10/16826
Deres ref:

Det Kongelig kommunal- og regionaldepartement
Postboks 8112 Dep

0032 OSLO

**KOMMUNAL- OG REGIONALDEPARTEMENTET - ENDRINGER I VALGLOVEN -
HØRINGSUTTALELSE.**

Det visest il høringsbrev datert 31.05.2010 vedr. høring om forslag til endringer i valgloven.

Vedlagt følger Lillehammer formannskaps høringsuttalelse behandlet i møte 24.08.10, sak 58/10, om endringer i valgloven.

Med hilsen

Mildrid Einbu
Fagansvarlig politisk sekretariat

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Arkivsak: 10/3825

HØRING - ENDRINGER I VALGLOVEN KOMMUNAL- OG REGIONALDEPARTEMENTET

Saksbehandler: Mildrid Einbu	Arkiv: 010
Saksnr.: Utvalg 58/10 Formannskapet	Møtedato 24.08.2010

Utredning:

Vedlegg:

1. Kommunal og regionaldepartementet – utdrag om evaluering av valget i 2009 og forslag til endringer i valgloven.

Sammendrag:

Det legges fram en høringsuttalelse til Kommunal- og regionaldepartementet om evaluering av valget i 2009 og forslag til endringer i valgloven.

Bakgrunn:

Høringsnotatet fra kommunal- og regionaldepartementet inneholder følgende:

1. Forslag til endringer i valgloven og enkelte endringer i valgforskriften.
2. Evaluering av stortingsvalget 2009.
3. Rapport fra Organisasjonen for Sikkerhet og Samaribed i Europa (OSSE) – valgobservasjon - datert 27. november 2009.

Det fremmes følgende forslag til endringer i valgloven:

1. Forslag om at en kandidat kan be seg fritatt fra å stå på valgliste ved kommunestyrevalg og fylkestingsvalg dersom vedkommende legger fram erklæring om at han/hun ikke sympatiserer med valglisten.
2. Forslag om at tidspunktet for innlevering av listeforslag settes til kl. 12 den 31. mars og tidspunkt for tilbakekalling av listeforslag settes til kl. 12 den 20. april.
3. Forslag om at Folkeregistermyndigheten pålegges å lage et "foreløpig manntall" pr. 1. april i valgåret.
4. Forslag om krav til forsegling av urner på valgdagen. Dagens krav i valgforskriften til forsegling av valgurner ved forhåndsstemmegivningen foreslås fastsatt i lov.

Departementet har vurdert om det bør innføres begrensninger med hensyn til valgbarhet for listekandidater, men foreslår ingen konkrete lovendringer i dette notatet. Det fremmes i dette notatet også forslag om å foreta enkelte forskriftsendringer i regelverket for utforming av stemmesedler. I tillegg foreslås det at det i valgforskriften tas inn krav til kvittering for levering og mottak av valgmateriell, enten dette skjer internt i kommunen eller ved levering til fylkeskommunen.

Høringsfristen er satt til den 1. september.

Fakta/vurdering:

Lillehammer kommune synes det er positivt at departementet foretar en så grundig evaluering av gjennomføringen med stortingsvalget 2009. I tillegg er det bra at departementet tar ansvar

sentralt for utvikling av elektroniske systemer for registreringer og tellinger, utforming av stemmesedler, samt tidligere tilgjengelig manntal for de ulike valg – kommunestyre-, fylkestings- og stortingsvalg.

Erfaringer fra de siste valg har vist at tiden var kommet til at departementet måtte ta et sentralt ansvar for gjennomføring av valg i Norge. Valg er annethvert år, kommunene har ingen som kontinuerlig jobber med valg, og kompetanse/kunnskap må derfor fornyes like ofte som det er valg. Det vil derfor ikke være mulig for kommunene å sitte inne med tilfredsstillende elektronisk kompetanse for de oppgaver som departementet nå tar ansvar for. Det er gledelig, og det vil sikre kvalitet og hindre feilmarginer, når departementet får spisskompetanse for disse områdene. I tillegg vil det være bra for demokrati og valgdeltagelse. Uregelmessigheter som skjer vedr. valg er svært uheldig for demokratiet og det offentlige mht. velgernes troverdighet og valgdeltagelse.

Kommunen er også av den oppfatning at det fra sentralt hold bør være føringer for på hvilken måte valg skal gjennomføres i kommunene. Evalueringen i seg selv er svært nyttig lesning for egen valggjennomføring. Det vil hele tiden være viktig for kommunen å være kreativ innenfor gjeldende regelverk mht. å følge formålet med valgloven, samt om mulig å øke valgdeltagelsen i egen kommune. I tillegg vil tilrettelegging av gode rutiner og god opplæring være avgjørende.

Ved siste valg var det nytt med valgobservatører. I evalueringen kan en se at de gjorde nyttige observasjoner som det er tatt hensyn til bl.a. med forslag om endringer i valgloven.

Konklusjon:

Manntallet.

Kommunene får tidlig mange spørsmål fra velgere om de står i manntallet. Folk flytter mellom kommuner og i kommunen, mange reiser, og det er ferietid kort tid før valgdagen. Forslag til endringer i valgloven om tilgjengelig manntall pr. 1. april i valgåret vil være positivt både for velgere og kommuner.

Plikt til å stille til valg (ombudsplikt).

For partier/grupper som stiller liste til valg, vil det være viktig at den som står på lista er villig til å påta seg verv. Da er det positivt at vilkårene endres, slik at kandidater kan kreve seg strøket fra lister om en har et politisk syn en ikke deler, eller til verv en ikke har samtykket til.

Dette vil trolig også hindre senere søknader om fritak i valgperioden, noe som kan føre partier i uheldige situasjoner ved ikke å ha tilfredsstillende antall til å besette verv. I tillegg brukes det mye administrative og politiske ressurser i kommunen ved behandling av slike søknader.

Valgurner/forsegling.

Det er bra at forsegling av valgurner blir lovfestet. Dette har også med troverdighet for velgerne å gjøre. De er opptatt av at valget skal være hemmelig, og synes det er betryggende med urner som er forseglet. Like viktig vil dette være mht. kommunens egne rutiner og sikkerhet mht. å følge valglovens bestemmelser.

Frist for innlevering av listeforslag.

For å hindre bruk av skjønn, er det positivt at fristene for innlevering og tilbakekalling av listeforslag tidfestes i lovverket.

**Rådmannen legger saken fram med slikt forslag til
Innstilling:**

Saken oversendes Kommunal- og regionaldepartementet som høringsuttalelse til høringsnotat om evaluering av valget i 2009 og forslag til endringer i valgloven.

Lillehammer, 12. august 2010.

Annar Skrefsrud
Rådmann

Sidsel Brath
Fagenhetsleder

Behandling/vedtak i Formannskapet den 24.08.2010 sak 58/10

Behandling:

Votering: Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

V E D T A K :

Saken oversendes Kommunal- og regionaldepartementet som høringsuttalelse til høringsnotat om evaluering av valget i 2009 og forslag til endringer i valgloven.